

Bert Keizer

Het gekke is
dat niemand in
lachen of huilen
uitbarst

VINCENT BOON

Dooie mus

In de Dementiespecial van het NTvG staat het hoofdstuk ‘Dokter, heeft mijn moeder dementie?’ Het is een treffende illustratie van de nietigheid van diagnostische manoeuvres rond deze ziekte, zodra men oversteekt van gedrag naar scans en biochemische parameters. Het gaat om een 72-jarige vrouw. Haar dochter merkt op dat moeder sneller geagiteerd is, afspraken vergeet, soms een paar keer per dag belt over niets, vergeet boodschappen te halen, en verdwaalt met haar auto omdat ze niet meer met de tom tom kan omgaan. Dat is allemaal gedrag. Moeder vindt dat er niks aan de hand is (ook gedrag), maar dochter weet wel beter en neemt haar mee naar de huisarts. Die komt er niet helemaal uit; MMSE is 24/30, labonderzoek geen afwijkingen. Op naar de geheugenpoli. De CT-scan is normaal voor de leeftijd. Heerlijk, zo iets. Daar heb je nog eens wat aan. Geriatric Depression Scale 5 uit 15, en daarmee ontsnapt mevrouw ternauwernood aan de antidepressiva. Conclusie van de geheugenpoli: ‘mild cognitive impairment mogelijk op basis van een lichte depressie dan wel mogelijk de ziekte van Alzheimer’. Artsen die de diagnose alzheimer graag weghouden komen dan met ‘MCI’ aanzetten. Moeder opgelucht, ‘want het is geen dementie’. Ze vergeet echter wel een pan soep die zo ernstig aanbrandt dat ze hem moet weggooien (gedrag). Dochter denkt echter: moeder is niet somber, wat heb ik hier nou aan? Dus op naar het Vaticaan of het mekka van de dementiediagnostiek: het Alzheimercentrum van de VU. Ook hier weer een hele batterij tests (CAMCOG,

MMSE, DAD, A-IADL, aanvullend neuropsychologisch onderzoek), een MRI-scan en een eeg. En tot mijn verbazing ook een lumbaalpunctie. Toe maar. In de liquor vindt men geen afwijkingen bij routineanalyse, maar bij specifiek onderzoek blijkt de bèta-amyloïdconcentratie te laag en de concentratie van totaal tau en p-tau te hoog.

Op grond van dit alles, waarbij ‘de interferentie in het dagelijks leven’ wel degelijk wordt meegewogen, komt men tot de conclusie: ‘MCI op basis van de ziekte van Alzheimer’. Ik weet niet wat moeder hierop zei, maar ik zou zeggen dat het nog steeds niet echt klinkt als dement! Wat moeder overigens wel is.

U zult zeggen: jij maakt het belachelijk, want dergelijk onderzoek levert wel een goede prognose op. Ja, inderdaad, hier is-tie: dank zij de MRI en het liquoronderzoek kan berekend worden dat het risico op progressie naar volledige dementie voor deze mevrouw 45 procent in één jaar bedraagt en 95 procent in drie jaar. Op basis van alleen de MMSE en de leeftijd zou dit risico op 27 en 45 procent zijn uitgekomen.

Nou, dat was wel even de moeite waard om uit te zoeken. Het gekke is dat niemand in lachen of huilen uitbarst als die enorme berg van diagnostische procedures zo’n dood musje baart. Overigens wordt niet vermeld hoe moeder reageerde op de bijgestelde prognose. ■